

МАТЕРІАЛИ ДРУКУЮТЬСЯ
УКРАЇНСЬКОЮ ТА РОСІЙСЬКОЮ МОВАМИ

ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ

*Міжнародної
науково-практичної конференції
курсантів і студентів*

ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ БЕЗПЕКИ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ

Львів - 2008

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

канд. техн. наук **Ковалишин В.В.** – головний редактор

д-р пед. наук **Козяр М.М.**

канд. пед. наук **Коваль М.С.**

канд. техн. наук **Кошеленко В.В.**

канд. фіз.-мат. наук **Кузик А.Д.**

канд. техн. наук **Кирилів Я.Б.**

д-р техн. наук **Семерак М.М.**

канд. техн. наук **Юзьків Т.Б.**

ОРГАНІЗАТОР ТА ВИДАВЕЦЬЛьвівський державний університет
безпеки життєдіяльності

Літературний редактор Сорочич М.П.

Друк на різнографі Дейнеко Н.Є.

Технічний редактор,
комп'ютерна верстка і
відповідальний за друк Фльорко М.Я.АДРЕСА РЕДАКЦІЇ: ЛДУ БЖД, вул. Клепарівська, 35,
м. Львів, 79007Контактні телефони: (032) 233-24-79, 233-14-97,
тел/факс 233-00-88

E-mail: mail@ubgd.lviv.ua, ndr@ubgd.lviv.ua

Проблеми та перспективи розвитку забезпечення безпеки життєдіяльності:
36. наук. праць міжнар. наук.-практ. конф. курс. і студ. – Л.: ЛДУ БЖД, 2008. – 308 с.

Збірник сформовано за науковими матеріалами міжнародної науково-практичної конференції курсантів і студентів «Проблеми та перспективи розвитку забезпечення безпеки життєдіяльності» – представників різних країн, міністерств і відомств з проблемних питань в галузі технічних наук.

Збірник містить матеріали таких тематичних секцій:

- I секція – Підвищення рівня захищеності об'єктів і населених пунктів, організація та порядок проведення аварійно-рятувальних робіт, захист населення, територій та об'єктів від надзвичайних ситуацій;
- II секція – Моделювання явищ техногенного і природного характеру та технологій їх ліквідації;
- III секція – Розробка державних та організаційно-управлінських заходів у галузі цивільного захисту та пожежної безпеки, формування моральних та психологічних якостей офіцера пожежно-рятувальної служби;
- IV секція – Розробка, дослідження, випробування та впровадження вогнегасних речовин, приладів та способів їх подачі до осередку пожежі.

© ЛДУ БЖД, 2008

Здано в набір 03.03.2008. Підписано до друку 10.03.2008.
Формат 60x84^{1/2}. Папір офсетний. Ум. друк. арк. 25,7
Гарнітура Times New Roman. Різнографічний друк.
Наклад 120 прим.
Друк: ЛДУ БЖД
вул. Клепарівська, 35, м. Львів, 79007.

За точність наведених фактів, економіко-статистичних та інших даних, а також за використання відомостей, що є рекомендовані до відкритої публікації, відповідальність несуть автори опублікованих матеріалів. При надрукуванні матеріалів, посилання на збірник обов'язкове.

<i>Гарасимко Ю. В.</i> ДУШПАСТИРСТВО ЯК ЧИННИК ФОРМУВАННЯ МОРАЛЬНОСТІ ПРАЦІВНИКА МНС	200
<i>Фок А.В.</i> ЕКОЛОГІЧНА КУЛЬТУРА В КОНТЕКСТІ ЦІННІСНОЇ ПЕРЕОРІЄНТАЦІЇ СУСПІЛЬСТВА.....	203
<i>Пікула А.Ф.</i> МЕТОДИЧНІ ПРОБЛЕМИ ОЦІНЮВАННЯ ПРАВОВОЇ РОБОТИ В МІНІСТЕРСТВІ НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЙ ТА У СПРАВАХ ЗАХИСТУ НАСЕЛЕННЯ ВІД НАСЛІДКІВ ЧОРНОБИЛЬСЬКОЇ КАТАСТРОФИ УКРАЇНИ	205
<i>Шморгун С.С.</i> СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНІ ДЕТЕРМІНАНТИ, ЩО ВПЛИВАЮТЬ НА ЕФЕКТИВНІСТЬ ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ФАХІВЦІВ ОПЕРАТИВНО-РЯТУВАЛЬНОЇ СЛУЖБИ МНС УКРАЇНИ	209
<i>Бакши Є.І.</i> ПРОЦЕСУАЛЬНІ І ОРГАНІЗАЦІЙНІ ФОРМИ ВЗАЄМОДІЇ ОРГАНІВ ДПН З ПІДРОЗДІЛАМИ ОВС ПРИ РОЗСЛІДУВАННІ ЗЛОЧИНІВ, ПОВ'ЯЗАНИХ З ПОЖЕЖАМИ	210
<i>Лук'яненко І.М.</i> МОРАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СЛУЖБОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ РЯТІВНИКА	212
<i>Михайлюк С.Л.</i> ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ ВІДШКОДУВАННЯ ШКОДИ, ЗАПОДІЯНОЇ ЗЛОЧИНОМ	213
<i>Петренко Г.М.</i> ПРОЦЕСУАЛЬНИЙ СТАТУС ПОСАДОВИХ ОСІБ ДЕРЖАВНОЇ ІНСПЕКЦІЇ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ ТА ТЕХНОГЕННОЇ БЕЗПЕКИ	214
<i>Дейнеко Д.П.</i> ДОСЛІДЖЕННЯ ЗОВНІШНІХ ТА ВНУТРІШНІХ ФАКТОРІВ, ЯКІ ВПЛИВАЮТЬ НА УСПІШНІСТЬ У НАВЧАННІ	216
<i>Дроздач О.Ю.</i> ДОСЛІДЖЕННЯ МОТИВАЦІЇ У НАВЧАЛЬНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ КУРСАНТІВ ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ СИСТЕМИ МНС	218
<i>Боднарчук Л.М.</i> ІНФОРМАЦІЙНА КУЛЬТУРА МАЙБУТНЬОГО ФАХІВЦЯ СЛУЖБИ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ	220
<i>Парфьонов М.І., Бахарєв В.І.</i> ВПРОВАДЖЕННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ПРОЦЕС ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ СФЕРИ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ	223
<i>Фаліштинський Є. М.</i> ФОРМУВАННЯ ПСИХОЛОГІЧНИХ ЯКОСТЕЙ КУРСАНТІВ ПЕРШОГО КУРСУ ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ МНС УКРАЇНИ	226
<i>Кавецький Л.А.</i> ФІЗИЧНА ТА ПСИХОЛОГІЧНА ПІДГОТОВКА – ОСНОВА ПРОФЕСІЙНИХ ЗАСАД ПОЖЕЖНИХ ТОВАРИСТВ ЛЬВІВЩИНИ ХІХ-ХХ СТОЛІТТЯ	228
<i>Кравченко І.О.</i> ДОСЛІДЖЕННЯ ОСОБЛИВОСТЕЙ РІВНЯ РОЗВИТКУ ЕМПАТІЇ У КУРСАНТІВ РІЗНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ	229
<i>Гук Ю.С., Черняк С.В.</i> РУХ УКРАЇНИ ДО ЄВРОПЕЙСЬКИХ СТАНДАРТИВ БЕЗПЕКИ	232

ФІЗИЧНА ТА ПСИХОЛОГІЧНА ПІДГОТОВКА – ОСНОВА ПРОФЕСІЙНИХ ЗАСАД ПОЖЕЖНИХ ТОВАРИСТВ ЛЬВІВЩИНИ ХІХ-ХХ СТОЛІТТЯ

Кавецький Л.А.

Антошків Ю.М., старший викладач кафедри СРП та ФВ, кандидат наук з фізичного виховання і спорту
Львівський державний університет Безпеки життєдіяльності

Протипожежна безпека є важливим аспектом в діяльності професійних утворень і громадських об'єднань. В процесі вивчення історії професійних і добровільних пожежних формувань Львівщини, було зроблено припущення, що значне місце у їх діяльності посідала фізична підготовка.

Метою дослідження стало вивчення організаційних засад професійної, фізичної та психологічної підготовки пожежників Львівщини у другій половині ХІХ – на початку ХХ ст.

Для вирішення дослідницьких завдань було застосовано методи аналізу та синтезу історичної інформації, залучено в коло дослідження матеріали тогочасної періодики, архівні джерела. Значну допомогу у проведенні дослідження надала ґрунтовна праця С. Поповича “Пожежна охорона Львівщини : (1772-1939)” [1].

Історичні матеріали свідчать про те перші кроки утворення спеціального корпусу пожежників Львова у 40-х роках ХІХ ст. супроводжувалось розумінням, що “належне виконання рятувальних обов'язків вимагало фізичного загартування пожежників” [1].

Пожежний корпус був створений і плідно працював на ліквідації міських пожеж, його діяльність знаходилась в полі зору мешканців міста, які розуміли важливість подальшого вдосконалення пожежництва. Свідченням цього є пропозиції одного із учасників конкурсу на посаду інспектора пожежників А. Рожновського, який зокрема, вважав “необхідним організувати школу для навчання пожежників гімнастики” [4].

Починаючи з 1866 року обов'язки начальника корпусу львівських пожежників виконував поручник П. Праун. Він вболівав за фізичну та психологічну підготовку особового складу корпусу і “наголошував на необхідності випробувального терміну для кандидатів в корпус, під час якого було можна з'ясувати, зокрема, їх фізичні здібності” [3].

Саме постать П. Прауна цікава тим, що він прагнув започаткувати добровільні засади у протипожежній справі. Він звернув увагу на молодіжне гімнастичне товариство “Сокол”, яке утворене у 1867 році, розуміючи, що дисципліна, субординація, взаємодопомога, фізичний вишкіл – саме ті риси, якими повинні володіти громадські пожежники. Наслідком започаткування протипожежної діяльності серед членів “Сокола” стало те, що інспектор міського корпусу пожежників став технічним директором керівної ради товариства.

Корпус пожежників неодноразово проводив показові навчання, під час яких демонструвалась не тільки майстерність та маневреність у гасінні пожеж, а і гімнастичні вправи [1].

17 грудня 1868 року на підставі Статуту товариства “Сокол” було сформовано добровільну пожежну сторожу у Львові, яка отримала назву добровільного товариства “Сокол” [5].

Цікавим є той факт, що осередок товариства розташувався на площі Ринок, 25. Він одним із перших став абонентом телефонної мережі і отримав номер 10 у центральному телефонному бюро, яке почало працювати у 1883 році [1].

Згідно Статуту корпусу добровільних пожежників, він розподілявся на чотири відділи, один із яких був відділ гімнастів. Завданням відділу було швидке добирання до місць горіння і ліквідація вогню, спасіння людей та майна.

Добровільні пожежні товариства, які були спроможні надати суттєву практичну допомогу професійним формуванням, почали утворюватися у Бродях, Самборі, Сокалі, Яворові, Радехові, Рудках, та ін. Але, як свідчить С. Попович, діяльність їх була байдужою для властей, їм бракувало коштів на організацію належної фізичної, психологічної та професійної підготовки членів.

Саме тоді, коли мало місце негативне ставлення владних структур до добровільного пожежного руху, активізується діяльність українських пожежно-руханкових товариств [1].

На шпальтах часопису “Руслан” [5] є свідчення, що активізувалось громадське життя навколо пожежно-руханкових товариств: у 1902 році діяло 5 пожежних філій українського товариства “Сокол”, а у 1905 році – 242 добровільних пожежних команд [1]. Слід зазначити, що австро-польська адміністрація побоювалася протипожежних осередків, як можливого джерела пропаганди та революційної діяльності.

В залученні сільської молоді до національно свідомого життя, фізичної та пожежної підготовки значну роль відіграло пожежно-руханкове товариство “Січ”.

Статути обох товариств не мають принципових відмінностей. Можна констатувати належну увагу до фізичного вишколу в обох товариствах. Згодом вони об'єднались під єдиним правлінням “Сокола - Батька” у Львові. В 1913 році у Галичині налічувалось 909 пожежно-руханкових товариств [1].

Наступні етапи діяльності пожежних товариств характеризуються розвитком активного навчання пожежній справі. Пожежним просвітництвом були охоплені мешканці міст, селяни, військові, учні шкіл та гімназій. Інтерес до пожежної справи серед учнів підтримувало Міністерство освіти, яке визнало за потрібне

внести до навчальних планів у школах елементи пожежної справи. Такі заняття мав проводити пожежний інструктор у присутності вчителя гімнастики [3].

Професійні потреби пожежників у фізичній досконалості підтверджують нотатки про стан пожежного корпусу Львова [1] де є інформація про спеціально споряджений в ньому гімнастичний зал. А прихильність пожежників не тільки до фізичних, а і до розумових тренувань підтверджує факт утворення першого в Європі шахового клубу пожежників, який двічі здобував титул “Майстер Львова”[1].

У 20-х роках у Львові утворюється руханкове товариство “Луг”, яке також у своїй діяльності поєднало “сторожу огневу” і фізичний вишкіл. Друкований орган товариства газета “Вісті з Луга” в одному із номерів зазначив мету організації, яку можна коротко сформулювати так: служба громаді, фізичний розвиток, освіта, вміння постояти за націю [2]. Товариство було ще однією пожежно-руханковою інституцією. Це товариство із його філіями було також неприйнятне польській владі. Щоб зберегти мережу товариств у 1932 році було прийнято ухвалу про увагу тільки спортивним заняттям серед населення. З 1932 року Львівське воеводство підпорядкувало собі пожежну справу, а “Луг” став називатися “руханково-спортивним товариством”[1].

Проведений історичний аналіз підтверджує гіпотезу про важливу роль фізичної підготовки у діяльності пожежних товариств Львівщини, єдність їх організаційних засад на прикінці XIX - початку XX століття.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Попович С. Пожежна охорона Львівщини: (1772-1939).-Львів: Світ, 1999, 256с.
2. Вісті з Лугу. 1928. Жовтень. С.11.
3. Державний архів Львівської області, ф. 3, оп. 1, спр.2102, арк. 27-27а.
4. Львівська Наукова бібліотека ім.В.Стефаника Національної Академії наук України.Відділ рукописів, ф. Л. Райса, р-с 24, арк. 25.
5. Przegląd pozarniczy.1888. Nr. 12. S. 125.

УДК159.98

ДОСЛІДЖЕННЯ ОСОБЛИВОСТЕЙ РІВНЯ РОЗВИТКУ ЕМПАТІЇ У КУРСАНТІВ РІЗНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ

Кравченко І.О.

Сергієнко Н.П., доцент кафедри загальної психології, канд. психол. наук
Університет цивільного захисту України

У своїй роботі ми припускаємо, що в процесі професійної підготовки за різними напрямками діяльності у курсантів-майбутніх психологів, на відміну від курсантів-майбутніх рятувальників рівень розвитку емпатійних здібностей має бути вищим.

Актуальність проблеми. Будь-яка професійна діяльність людини пов'язана з використанням резервів певних необхідних знань, вмінь та навичок, а також специфічним, саме для цієї діяльності, складом особистісних характеристик та якостей.

Процес становлення особистості професіонала являє собою цілісний процес, який починається з моменту вибору професії й продовжується протягом всього професійного життя людини. Професійний розвиток являє собою невід'ємну частину професіоналізації особистості. Починається воно на стадії оволодіння професією та продовжується до повної відмови людини від справ, при цьому набуваючи специфічну форму й зміст [1].

У психологічній літературі під професійно важливими якостями розуміють ті якості суб'єкта, які включені у процес діяльності й забезпечують ефективність її виконання за параметрами виробництва, якості праці й надійності. Так, професійно важливими якостями можуть виступати властивості нервової системи, психічних процесів, характеристики спрямованості, знання й переконання. Тобто, професійно важливі якості -- професійні здібності й характеристики особистості, які забезпечують ефективне виконання професійних завдань [1].

Останнім часом у вітчизняній та зарубіжній психології виникла зацікавленість багатьох дослідників до вивчення професійних та особистісних якостей психологів (Абрамова Г.С., Амінов Н.А., Овчарова Р.В., Обозов Н.И., Молоканов М.В. та інші).

Однією з таких, беззаперечно, необхідних для психолога якостей є емпатія. У сучасній психології найбільш поширеним є погляд на емпатію, як складову емоційної сфери особистості. Без необхідного рівня розвитку емпатійних здібностей не може розвинути здатність емоційно відгукуватися на переживання іншої людини, осягати емоційний стан та прилучатися до емоційного життя іншого, разом з ним розділяючи його переживання, і завдяки цьому досягати більш глибокого розуміння психологічної проблеми та успішно знаходити шляхи їх вирішення [4].